

تأثیر میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی: نقش میانجی میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود

مژگان قلعه نوی^۱، سید صلاح الدین نقشبندی^{۲*}، محسن باقریان^۳

۱- کارشناس ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

۲ و ۳- استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، گروه تربیت بدنی، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: (۹۸/۰۱/۱۴) تاریخ پذیرش: (۹۸/۱۱/۲۶)

The Effect of Physical Activity on Students' Ethical Behaviors of the University of Medical Sciences: The Mediating Role of Using Social Networks and Individual Attitudes on Their Physical Image

M. Ghalenoei¹, S. S. Naghshbandi^{2*}, M. Baqerian³

1- MA of sport management, Islam Azad University, Science and Research Branch, Iran.

2&3- Assistance Professor of Sport Management, Dept. of Physical Education, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran.

Received: (2020. April. 03)

Accepted: (2020. Feb. 15)

Abstract

The main purpose of this study was to investigate of the effect of physical activity on the ethical behaviors of medical students of the University of Medical Sciences: the role of mediator in the use of social networks and individual attitudes about their physical image. The research was descriptive-correlational, and an applied research that was done field-by-field. The statistical population was all students of Tehran University of Medical Sciences. In order to estimate the sample size, Morgan table was used and the sample size was estimated to be 300. A researcher-made questionnaire was used to collect data. The content validity of the questionnaire was confirmed by the experts (15 professors of sports management). The reliability of the questionnaire was also reported using the Cronbach's alpha coefficient (physical activity: 0.85, moral behaviors: 0.81, social networking: 0.86 and individual attitude about body image: 0.83). The validity of the validation structure of the questionnaire was also accomplished through analysis of the main components with the varimax rotation. Data analysis was performed using software, Spss version 25 and Amos version 23. The results of the findings indicate that the use of social network variables cannot play a mediator role. Also, the results showed that the individual's attitude about his physical image could have a mediating role. It can be concluded from the results that if students have regular exercise activities, their attitude toward their physical image has increased and this will lead to self-esteem and students will show positive moral behaviors.

Keywords

student, ethical behaviors, social networks, Physical activity.

چکیده

هدف اصلی این پژوهش تأثیر میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی: نقش میانجی میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود بود. پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی، و از جمله پژوهش‌های کاربردی است که به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهر تهران تشکیل دادند. به منظور برآورد حجم نمونه از جدول مورگان استفاده گردید و حجم نمونه تعداد ۳۰۰ نفر برآورد شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته بهره گرفته شد. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط صاحب‌نظران (۱۵ نفر از اساتید مدیریت ورزشی) مورد تأیید قرار گرفت. همچنین پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (فعالیت بدنی = ۰/۸۵، رفتارهای اخلاقی = ۰/۸۱، استفاده از شبکه‌های اجتماعی = ۰/۸۶ و نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود = ۰/۸۳) گزارش شد. همچنین روایی سازه اعتباریایی پرسشنامه از طریق تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریمکس انجام شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای، Spss نسخه ۲۵ و Amos نسخه ۲۳ انجام گرفت. نتایج یافته‌ها بیانگر آن که بود که متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی نمی‌تواند نقش واسطه‌ای داشته باشد، همچنین نتایج نشان داد که متغیر نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود می‌تواند نقش واسطه‌ای داشته باشد. می‌توان از نتایج اینگونه نتیجه گرفت که اگر دانشجویان فعالیت‌های منظم ورزشی داشته باشند نگرش آنها در مورد تصویر بدنی خود افزایش یافته و این امر موجب اعتماد به نفس بالای آنها می‌شود و دانشجویان رفتارهای اخلاقی مثبتی از خود بروز می‌دهند.

کلید واژه‌ها

دانشجویان، رفتارهای اخلاقی، شبکه‌های اجتماعی، میزان فعالیت بدنی.

مقدمه

در زندگی ماشینی امروزی، برای انجام دادن بسیاری از امور نیازی به فعالیت جسمانی نیست. زندگی با این روش باعث شده است که بر تعداد افراد چاق افزوده شود و بر اثر زندگی بی تحرک، قوای جسمانی کاهش یابد. بنابراین، مشکلاتی از قبیل بیماری‌های قلب و عروق، افزایش چربی خون، چاقی و غیره مساله‌ای جدا از زندگی روز مره نیست. تحقیقات مختلف علمی نشان می‌دهد که فعالیت بدنی منظم به بهبود وضعیت بهداشت تن و روان و پیشگیری یا درمان بیماری‌های عروق کرونر، چربی و فشار خون بالا، افزایش بی رویه وزن، پوکی استخوان، برخی از انواع دیابت، سکنه مغزی، افسردگی بالینی و حتی بعضی از سرطان‌ها کمک می‌کند و از این طریق موجب افزایش طول عمر می‌شود (چاووشی، ۲۰۱۷). از طرف دیگر، ۲۱ درصد افراد جامعه از افسردگی رنج می‌برند و تقریباً به همین میزان در جامعه، ناهنجاری‌های مختلف جسمانی و روانی وجود دارد. میزان این بیماری‌ها را می‌توان از شاخص‌های عدم فعالیت بدنی یا عدم گسترش ورزش همگانی به حساب آورد. بهبود سلامتی جسمانی و روانی فقط از طریق توسعه ورزش همگانی و توجه به ابعاد مختلف آن امکان پذیر است (احمدی و ملک‌شاهی، ۲۰۱۴). بسیاری از محققان معتقدند که فعالیت‌های تربیت‌بدنی و ورزش آمیخته با تربیت روانی است و هر تجربه حرکت یا تغییر جسمانی یا تجربی روانی را به همراه دارد و شرکت در چنین فعالیت‌هایی را از روش‌های مهم تکامل جسمانی و روانی می‌دانند. برخی دیگر نیز عقیده دارند که ورزش از طرف جامعه‌شناسان و روانشناسان به عنوان ابزار تربیت و شکست‌پذیری شخصیت پیشنهاد شده است و بر توان اجتماعی تربیت‌بدنی در ایجاد موقعیت مناسب برای برقراری روابط اجتماعی تاکید دارند (کریمی، ۲۰۱۲). بنابراین، تاثیر ورزش بر حالات روانی و جسمانی دارای ابعاد گوناگونی می‌باشد که در صورت دسته‌بندی آنها باید ورزش را در ابعاد اجتماعی، روان‌شناسی و فیزیولوژیکی مطرح نمود. با توجه به اینکه امروزه تربیت بدنی جزء لاینفک از فرآیند تعلیم و تربیت می‌باشد، می‌تواند نقش تاثیرگذاری در سلامت جسمانی و روانی دانشجویان ایفا کند. فعالیت‌های حرکتی و ورزشی به لحاظ ایجاد تعادل‌های فیزیولوژیکی و بهبود بخشیدن عملکردهای حیاتی بدن، سلامتی و شادابی تن و روان فرد را در پی دارد و از طرفی برخورداری افراد از سلامت و بهداشت جسمی - روانی، بقاء و خود شکوفایی یک جامعه را تضمین می‌کند (دهیم، ۲۰۱۱).

می‌توان گفت که حضور در فعالیت‌های جسمانی برای

انسان‌ها دارای مزایای روانی می‌باشد. افرادی که به طور منظم در فعالیت جسمانی شرکت می‌کنند احساس می‌کنند بهتر هستند. بسیاری از مردم ابراز می‌کنند که هنگام تمرین کردن نسبت به هنگامی که تمرین نمی‌کنند احساس بهتری دارند. احساس سلامت و تندرستی موجب خوب بودن در افراد می‌شود. فعالیت جدی وسیله‌ای برای کاهش افسردگی و تنش‌ها است. ورزش و سایر فعالیت‌های جسمانی وسیله‌ای برای اتحاد و پیوستگی با دیگر انسان‌ها است. فعالیت‌های جسمانی و ورزش برای بعضی از افراد وسیله نشاط‌آوری است. ورزش و فعالیت‌های جسمانی پدیده‌های مهیجی هستند. شرکت‌کنندگان حتی از باختن در فعالیت‌ها نیز احساس رضایت می‌کنند. فعالیت جسمانی موجب آرامش و تنوع پس از یک دوره طولانی کار، مطالعه و تحمل فشار روانی است. افراد پس از آن با انرژی به کار خود مراجعه می‌کنند. بعضی‌ها اعتقاد دارند که با تسلط بر مهارت‌های جسمانی، اعتماد به نفس و خودباوری خود را تقویت و احساس کمال می‌کنند و این احساس رضایت و صلاحیت آنها را افزایش می‌دهد. گرایش به ورزش در مقابل گرایش پیدا کردن به اعتیاد مانند مواد مخدر مطرح است. وابستگی روانی به فعالیت‌های جسمانی در بعضی از افراد که با شرکت نکردن در فعالیت‌ها، بعضی از علائم و نشانه‌های روانی حاکی از شرکت نکردن را تجربه می‌کنند، احساس می‌شود (غفوری، ۲۰۰۳).

در این خصوص می‌توان گفت فعالیت بدنی موجب می‌شود که افراد رفتارهای اخلاقی رضایت بخشی داشته باشند. قراملکی اخلاق را مجموعه‌ای از صفات روحی و باطنی انسان تعریف کرده است که به صورت اعمال و رفتاری که از خلقیات درونی انسان ناشی می‌شود، بروز ظاهری پیدا می‌کند و بدین سبب گفته می‌شود که اخلاق را از راه آثارش می‌توان تعریف کرد (قراملکی، ۲۰۰۸). استمرار یک نوع رفتار خاص، دلیل بر آن است که این رفتار یک ریشه درونی و باطنی در عمق جان و روح فرد یافته است که آن ریشه را خلق و اخلاق می‌نامند. دامنه اخلاق را در حد رفتارهای فردی تلقی می‌کنند، اما رفتارهای فردی وقتی که در سطح جامعه یا نهادهای اجتماعی تسری پیدا می‌کند و شیوع می‌یابد، به نوعی به اخلاق جمعی تبدیل می‌شود که ریشه‌اش در فرهنگ جامعه می‌دواند و خود نوعی وجه غالب می‌یابد که جامعه را با آن می‌توان شناخت. امروز در تجزیه و تحلیل رفتار سازمان‌ها، پرداختن به اخلاق و ارزش‌های اخلاقی یکی از الزامات است. نماد بیرونی سازمان‌ها را رفتارهای اخلاقی آنها تشکیل می‌دهد که خود حاصل جمع ارزش‌های گوناگون اخلاقی است که در آن سازمان‌ها، ظهور و

مکاتب روانشناسی پرداختند، نتایج آنها نشان داد که با توجه به اهمیت تصویر بدنی مناسب برای هر فردی بسته‌های آموزشی و کارگاه‌هایی به منظور مهارت آموزی برای روانشناسان و مددکارانی که با افراد دارای تصویر بدنی منفی سر و کار دارند طراحی و برگزار شود تا گام‌های هدفدار و مثبتی در راستای خدمت به این افراد برداشته شود (موسوی و همکاران، ۲۰۱۶). تیمی و نوروزی در تحقیق خود با عنوان بررسی عوامل موثر بر انجام فعالیت بدنی در دانش‌آموزان دختر: مطالعه‌ای مبتنی بر الگوی ارتقاء سلامت به این نتیجه رسیدند که از آنجا که حمایت خانواده مهمترین عامل موثر بر فعالیت بدنی نوجوانان دختر می‌باشد، لذا توصیه می‌شود با ایجاد انگیزش در خانواده‌ها برای حمایت نوجوانان و آموزش منافع فعالیت بدنی بویژه در افرادی که سابقه فعالیت بدنی ندارند، گام موثری جهت ارتقاء فعالیت بدنی این گروه از افراد برداشته شود (تیمی و نوروزی، ۲۰۱۵). همچنین قلیزاده و همکاران در پژوهشی به بررسی پاسخ مشتری به رفتارهای غیراخلاقی فروشندگان پرداختند. بر اساس نتایج این پژوهش درک نابرابری‌های اخلاقی، بر عدم تایید هنجارهای اخلاقی تاثیرگذار بوده که در نتیجه این عدم تایید مشتری شرکتها و فروشندگان را تحریم می‌کنند (قلی زاده و همکاران، ۲۰۱۵). در پژوهشی که براگا و دوسیل (۲۰۱۵) با عنوان تاثیر نگرش نسبت به فعالیت بدنی و ورزشی نشان دادند که نگرش نسبت به فعالیت بدنی و ورزش در بین مردان جوان تر بیشتر است و به طور کلی فعالیت بدنی در افرادی که والدینشان نگرش مثبتی نسبت به ورزش دارند بیشتر است (براگا و دوسیل، ۲۰۱۵). همچنین لارانجو و همکاران^۲ در پژوهش خود با عنوان تاثیر شبکه‌های اجتماعی بر تغییر رفتار سلامتی: یک بررسی سیستماتیک و متاآنالیز، پنج پایگاه داده با استفاده از یک راهبرد جستجو از پیش تعریف شده اسکن شدند که نتیجه مطالعات مربوط به تغییر رفتار بهداشتی حال، و آینده نگر بود (لارانجو و همکاران، ۲۰۱۵). مطالعات انجام شده توسط محققان مستقل غربالگری شدند و در نهایت هشت آزمایش تصادفی کنترل شده در یک متاآنالیز ترکیب شدند که نتایج اثر مثبت مداخلات سایت‌های شبکه‌های اجتماعی بر نتایج رفتارهای بهداشتی را نشان داد.

می‌توان اشاره کرد که یکی از موضوعاتی که مورد توجه جدی پژوهش‌گران عصر حاضر و محور بسیاری از پژوهش‌ها و

بروز یافته است (مویدفر، ۲۰۰۶). شاید بتوان اذعان کرد که یکی از عواملی تاثیر گذار بر میزان فعالیت بدنی در رفتارهای اخلاقی دانشجویان استفاده از شبکه‌های اجتماعی است. از مهم‌ترین مشکلات پیش روی جامعه امروزی به خصوص در بین دانشجویان کاهش فعالیت‌های بدنی و گرایش آنها به سوی شبکه‌های اجتماعی می‌باشد که می‌تواند اثرات زیانباری را از نظر جسمانی و روانی برای نسل آینده کشور در پی داشته باشد. (رستمی بادی، ۲۰۱۴). امروزه در قرن بیست و یک که با نام هزاره‌ی فناوری اطلاعات شناخته می‌شود، وسایل ارتباط جمعی نقش بسیار مهم و پر رنگی دارند، به نحوی که وظایف و نقش‌های زیادی را بر عهده گرفته‌اند و نهادهایی را نیز به مقابله می‌خوانند. در این بین نقش آگاهی‌سازی و پر کردن اوقات فراغت توده‌ی مردم و به ویژه نسل جوان (به طور خاص کشورهای جهان سوم که جمعیت جوان زیادی در اختیار دارند و کشور ما ایران نیز در زمره‌ی آنان به شمار می‌رود). بصورت آشکار و نقش همگن سازی عموم جامعه تحت عنوان نقش و وظیفه‌ی پنهان وسایل ارتباط جمعی بر شمرده (محکم کار و حلاج، ۲۰۱۵). این امکان وجود دارد که استفاده بیش از حد از شبکه‌های اجتماعی باعث شود افراد فعالیت بدنی نداشته باشند و این امر موجب می‌شود که افراد بی تحرک شوند و این بی تحرکی باعث عوارض زیان باری همچون چاقی و... گردد و این امر موجب نارضایتی افراد در مورد تصویر بدنی خود شود. یکی از جنبه‌های مهم تصویر خود که در موقعیت‌های اجتماعی ظهور می‌یابد. تصویر بدن افراد است که اشاره دارد به افکار، اعتقادات، احساسات و رفتارهای مرتبط با بدن ادراک شده (جیانولی و همکاران، ۲۰۱۴). نارضایتی از بدن نیز جنبه‌هایی از تصویر بدنی است که به ارزیابی منفی از اندازه، شکل و وزن بدن برمی‌گردد و به تمایز بین تصویر بدن واقعی و تصویر بدن ایده‌آل اشاره دارد (ویلیامز، لوین و کالیلانی، ۲۰۱۹). تصویر بدن یک مفهوم محوری برای خودپنداری محسوب می‌شود و تلویحات مهمی برای زمینه‌های گوناگون عملکرد و روان شناختی و کیفیت زندگی دارد. تصویر بدن نه تنها یک پدیده ناشی از ساختار اجتماعی است بلکه، این مسئله مرتبط است که فرد چگونه تعاملات خود با دیگران را تجربه می‌کند (امینی‌خو، ۲۰۱۸).

با توجه به اینکه تا به حال در زمینه متغیرهای پژوهش به صورت کلی پژوهشی انجام نشده است بنابراین به تاثیر هریک از متغیرها در پژوهش‌های پیشین خواهیم پرداخت. موسوی و همکاران در پژوهشی به بررسی تصویر بدن در دیدگاه‌ها و

1 . Braga & Dosil.

2 . Laranjo et al.

و برای تنظیم مبانی نظری پژوهش مورد استفاده قرار گرفت. با استناد از این یافته‌ها ابزار اندازه‌گیری پژوهش با ۵۰ گویه شناسایی شد. پس از استخراج این گویه‌ها و دریافت نظر کارشناسی صاحب‌نظران (۱۵ نفر از اساتید مدیریت ورزشی) در مورد روایی صوری و محتوایی پرسشنامه و انجام اصلاحات، پرسشنامه نهایی با ۴۰ سوال فعالیت بدنی (۱۰ سوال)، رفتارهای اخلاقی (۱۰ سوال)، استفاده از شبکه‌های اجتماعی (۱۰ سوال) و نگرش فرد در (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) تهیه شد. در ادامه پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (فعالیت بدنی = ۰/۸۵، رفتارهای اخلاقی = ۰/۸۱، استفاده از شبکه‌های اجتماعی = ۰/۸۶ و نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود = ۰/۸۳) به دست آمد. همچنین روایی سازه اعتباریابی پرسشنامه از طریق تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس انجام پذیرفت. در این پژوهش به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آماری توصیفی و استنباطی استفاده گردید. همچنین به منظور بررسی روایی سازه ابزار اندازه‌گیری از تکنیک تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. با توجه به نتایج بدست آمده از آزمون چولگی و کشیدگی که در بازه (+۲ و -۲) بودند، می‌توان گفت که داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار هستند (۱۸). کلیه تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای، Spss نسخه ۲۵ و Amos نسخه ۲۳ انجام گرفت.

یافته‌های پژوهش

نتایج حاصل از یافته‌های توصیفی نشان داد که از ۳۰۰ نفر نمونه آماری، اکثریت شرکت‌کنندگان مورد مطالعه (۵۲/۱۰ درصد) مرد و بقیه (۴۷/۹۰ درصد) نیز زن بودند. همچنین بیشتر نمونه‌های پژوهش در محدوده سنی بین ۲۵ تا ۳۰ سال با فراوانی (۳۲/۳۰ درصد) و کمترین در رده سنی ۴۵ سال به با فراوانی (۷/۱۵ درصد) قرار داشتند. وضعیت تحصیلی بیشتر شرکت‌کنندگان (۲۹/۱۳ درصد) دکتری حرفه‌ای و کمترین مدرک تحصیلی شرکت‌کنندگان (۱۲/۳۵ درصد) کارشناسی می‌باشند. اکثر شرکت‌کنندگان (۵۳/۶۰ درصد) فعالیت‌های بدنی فعال و (۴۶/۴۰ درصد) بدون فعالیت بدنی فعال بودند.

در ادامه روایی سازه اعتباریابی پرسشنامه از طریق تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس انجام شد. ابتدا مفروضات آزمون شامل شاخص کایسر-مایر-اولکین^۳ (KMO) و کرویت بارتلت^۴ بررسی و در نهایت تحلیل مؤلفه‌های اساسی با روش واریماکس انجام پذیرفت. همچنین

مطالعات قرار گرفته است، رابطه میان شبکه‌های اجتماعی و فعالیت بدنی است. در واقع این دو پرسش مطرح می‌شود که شبکه‌های اجتماعی چه تأثیری بر فعالیت بدنی دارند و نیز اینکه این قشر چه استفاده‌ای از رسانه‌ها می‌کنند. بر این اساس، توجه به تأثیرات مثبت و منفی که رسانه‌های اجتماعی در نحوه ارتباط، تولید محتوا، تعاملات و دگرگونی‌های زندگی روزمره و هویت دینی، فرهنگی، اجتماعی و... نوجوانان و جوانان بر جای می‌گذارد، حائز اهمیت است. نظر به این که نگرش بر رفتار اثر می‌گذارد و با رفتار یک رابطه علت و معلولی دارد، مطالعه نگرش به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی به عنوان خواستگاه رفتار آگاهانه در جهت نیل به اهداف بهزیستی و تندرستی از اهمیت زیادی برخوردار است. انجام برنامه‌ها و طرح‌های مختلف توسط معاونت علوم پزشکی تا حد زیادی می‌تواند به پیشبرد اهداف کمک نماید. مهم‌ترین نکته برای اساتید این است که به طور مثبت تمایل دانشجویان را به ورزش زیاد کنند، البته با توجه به ساعت کم تربیت بدنی در دانشگاه‌ها، اجرای فعالیت‌های بدنی و مشارکت بیشتر دیگر اساتید برای اجرای مطلوب برنامه‌ها را می‌طلبد. از سویی اساتید تأثیری باورنکردنی بر دانشجویان خود دارند، که می‌توانند نقش مهمی را در بهبود عادات مربوط به سلامتی از طریق تشویق دانشجویان به فعالیت بدنی ایفا کنند و بیشتر مطالعات بر این نکته تأکید دارند که اساتید می‌توانند از طریق تشویق و تایید، سطح فعالیت بدنی دانشجویان را بهبود بخشند، امید است نتایج این تحقیق راهگشای مشکلاتی که در حوزه فعالیت بدنی است را برطرف کند. با توجه به مطالب گفته شده سوال اصلی پژوهش حاضر این است که تا چه اندازه میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران با نقش میانجی میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود می‌تواند تأثیرگذار باشد؟

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی و از جمله پژوهش‌های کاربردی می‌باشد که به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهر تهران تشکیل دادند. به منظور برآورد حجم نمونه از جدول مورگان استفاده گردید و حجم نمونه تعداد ۳۰۰ نفر برآورد شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته بهره گرفته شد. بنابراین فهرستی از مهم‌ترین متغیرهای مطرح شده در مقالات و کتب دانشگاهی که به لحاظ مستندات علمی، معتبر و از نظر تعداد، بیشترین تکرار را در ارتباط با متغیرهای پژوهش داشتند مورد مطالعه قرار گرفت؛ داده‌های تکمیلی براساس مستندات جمع‌آوری

3. Kaiser-Meyer-Olkin

4 Bartlett's Test Of Sphericity

بحرانی، واریانس تبیین شده و سطح معناداری) بیانگر آن بود که بارهای عاملی سوالات مربوط به فعالیت بدنی (۱۰ سوال)، رفتارهای اخلاقی (۱۰ سوال)، استفاده از شبکه‌های اجتماعی (۱۰ سوال) و نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود (۱۰ سوال) در وضعیت مطلوبی قرار داشتند.

جدول ۱. شناخت امکان تحلیل عاملی بر روی داده‌ها

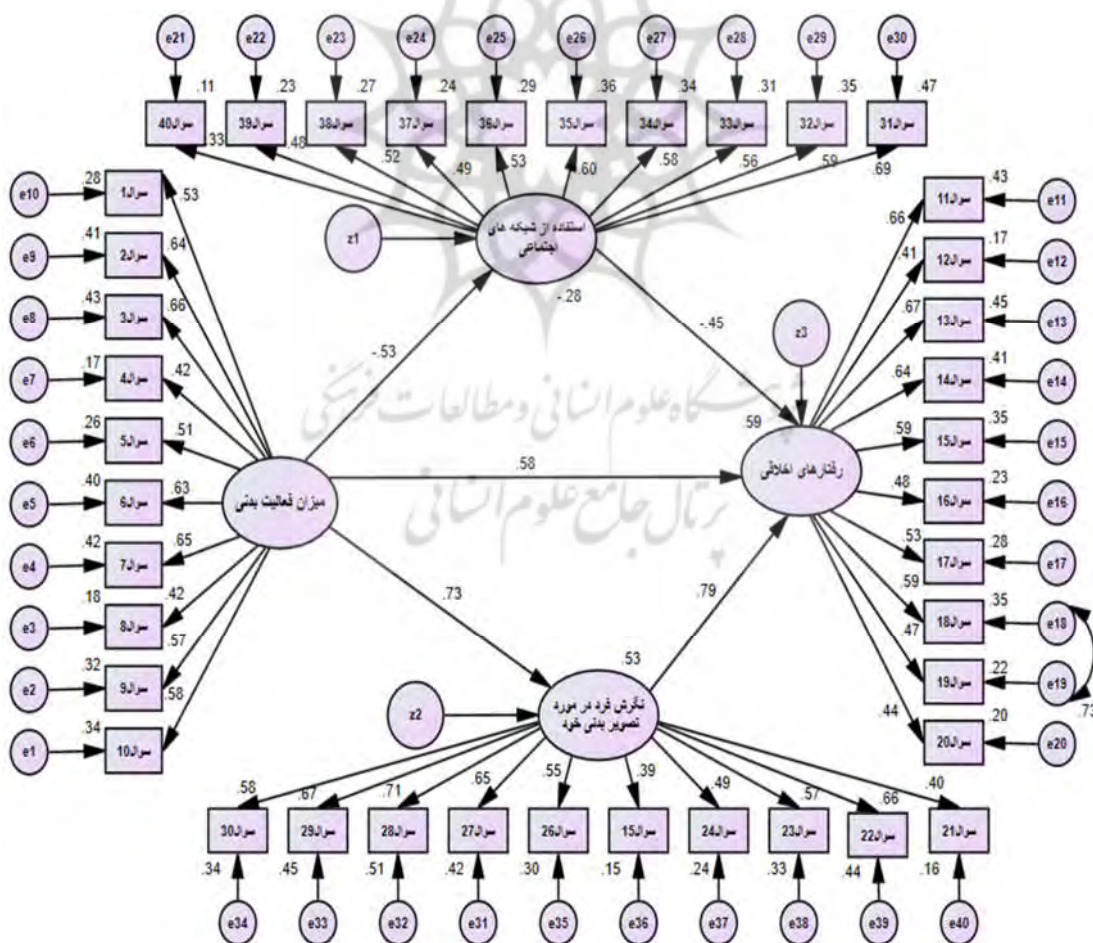
KMO	بارتلت	معناداری
۰/۸۷۴	۴۱۸۷/۱۲۳	۰/۰۰۴

از تحلیل عاملی اکتشافی جهت تایید متغیرهای پرسشنامه استفاده شد. سپس برای تایید سوالات از تحلیل عاملی تاییدی استفاده گردید. مقدار شاخص کایرز- مایر- اولکین (KMO) برابر با ۰/۸۷۴ و بزرگتر از ۰/۷۰ می‌باشد. این شاخص کافی بودن یا نبودن آیت‌هایی که توسط هر عامل پیش‌بینی می‌شود را نشان می‌دهد. باید عنوان نمود که معنادار بودن آزمون بارتلت در سطح (۰/۰۰۴) نشانی دیگر برای مناسب بودن داده‌ها در انجام تحلیل عاملی اکتشافی است.

شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری پرسشنامه از شرایط مطلوبی برخوردار بود. مقادیر برآورد شده (بار عاملی، مقدار

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری

شاخص	مقتصد			تطبیقی			مطلق	
	RMSEA	CMIN/DF	DF	PCFI	CFI	TLI	GFI	CMIN
مقدار	۰/۰۶	۲/۲۱	۱۴	۰/۶۶	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۹۷	۳۵/۲۰۱

شکل ۱. مدل معادله ساختاری تاثیر میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی: نقش میانجی میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود

جدول ۳، بیانگر آن است که شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری با توجه به دامنه مطلوب این شاخص‌ها در مجموع بیانگر این است که مدل مفروض تدوین شده توسط داده‌های پژوهش حمایت زیادی نمی‌شوند، به عبارت دیگر برازش داده‌ها به مدل در حد مطلوب برقرار نیست و همگی شاخص‌ها دلالت بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری ندارند.

جدول ۳. شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری

شاخص	مطلق		تطبیقی			مقصد		Holter
	GFI	CMIN	PCFI	CFI	TLI	RMSEA	CMIN/DF	
مقدار	۰/۵۶	۲۰۶۶	۰/۵۳	۰/۵۸	۰/۵۴	۰/۱۳	۲/۸۵	۴۲

جدول ۴. ضرایب مسیر متغیرهای تحقیق

متغیر	ضریب مسیر	نسبت بحرانی	Sig
میزان فعالیت بدنی.....< رفتارهای اخلاقی	۰/۵۸	۲/۳۱	۰/۰۰۳
میزان فعالیت بدنی.....< استفاده از شبکه‌های اجتماعی	-۰/۵۳	۳/۱۳	۰/۰۰۲
میزان فعالیت بدنی.....< نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود	۰/۷۳	۵۱/۲	۰/۰۰۱
استفاده از شبکه‌های اجتماعی.....< رفتارهای اخلاقی	-۰/۴۵	-۲/۹۱	۰/۰۵۶
نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود.....< رفتارهای اخلاقی	۰/۷۹	۳/۰۱	۰/۰۰۱

جدول ۵. برآورد اثرات غیرمستقیم متغیرهای تحقیق

متغیر مستقل	میانجی متغیر	متغیر وابسته	ضریب تعیین	میانجی‌گری
میزان فعالیت بدنی	استفاده از شبکه‌های اجتماعی	رفتارهای اخلاقی	۰/۵۹	رد
	نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود			تأیید

حاکمی از آن است که ضریب مسیر متغیر نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود بر متغیر رفتارهای اخلاقی به لحاظ آماری معنادار است، یعنی هرچه نگرش دانشجویان در مورد تصویر بدنی خود بالا باشد موجب می‌شود رفتارهای اخلاقی آنها افزایش پیدا کند.

با توجه به نتایج جدول ۵، می‌توان گفت که فرض پژوهش مبنی بر اینکه متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی در رابطه بین میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی نقش واسطه‌ای دارد، تأیید نمی‌شود. همچنین فرض پژوهش مبنی بر اینکه متغیر نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود در رابطه بین میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی نقش واسطه‌ای دارد، تأیید می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش تأثیر میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی؛ نقش میانجی میزان

مقادیر جدول ۴، بیانگر آن است که ضریب مسیر متغیر میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی به لحاظ آماری معنادار است، یعنی اگر هرچه قدر دانشجویان میزان فعالیت بدنی بیشتری داشته باشند موجب می‌شود رفتارهای اخلاقی بیشتری از خودشان نشان دهند. همچنین نتایج نشان داد که ضریب مسیر متغیر میزان فعالیت بدنی بر متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی به لحاظ آماری معنادار و معکوس است، یعنی هرچه قدر دانشجویان از شبکه‌های اجتماعی بیشتر استفاده کنند کمتر به فعالیت بدنی خواهند پرداخت. نتایج بیانگر آن است که ضریب مسیر میزان فعالیت بدنی بر متغیر نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود به لحاظ آماری معنادار است، یعنی هرچه قدر دانشجویان فعالیت بدنی بیشتری داشته باشند نگرششان در مورد تصویر بدنی خود مثبت می‌باشد. همچنین نتایج نشان داد که ضریب مسیر متغیر شبکه‌های اجتماعی بر متغیر رفتارهای اخلاقی به لحاظ آماری معنادار و معکوس است، یعنی هرچه قدر دانشجویان از شبکه‌های اجتماعی بیشتر استفاده کنند موجب می‌شود رفتارهای اخلاقی آنها کاهش پیدا کند. در آخر نتایج

استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود بود.

نتایج بیانگر آن بود که ضریب مسیر متغیر میزان فعالیت بدنی بر رفتارهای اخلاقی به لحاظ آماری معنادار است، یعنی اگر هرچقدر دانشجویان میزان فعالیت بدنی بیشتری داشته باشند موجب می‌شود رفتارهای اخلاقی بیشتری از خودشان نشان دهند. این نتایج تا حدودی با نتایج عبدالله پور همسو است. عبدالله پور معتقد بود که ورزش و فعالیت بدنی در صورتی که به صورت منظم و مستمر صورت گیرد آثار مفیدی در فرد برجای می‌گذارد. همچنین آثار اجتماعی و روانی ورزش می‌تواند کمک به فرد در جریان اجتماعی شدن و سازگاری با محیط، کمک به فرد در تکامل شخصیت مناسب، پر کردن اوقات فراغت و جلوگیری از انحراف اجتماعی به خصوص در دوران جوانی، تصحیح و تکمیل اخلاق مناسب و آماده کردن فرد برای رعایت حقوق دیگران، کمک به فرد در جریان فرهنگ‌سازی و داشتن فرهنگی مناسب داشته باشد (عبدالله پور، ۲۰۱۴). همچنین محمد خانی و همکاران معتقد بودند که رفتار اخلاقی به عنوان یکی از عوامل موثر بر پیشرفت و توسعه کشورها در همه زمینه‌ها شناخته شده است (محمد خانی و همکاران، ۱۳۹۲). همچنین مردانی، صفاجو و تهمانی بیان کردند که افزایش سطح فعالیت بدنی و حفظ رفتار مرتبط با سلامت، از نظر ایجاد فواید سلامتی پایدار، مهم می‌باشد. این تاثیرات هرچند اگر اندک باشند می‌توانند در سطح جامعه آثار مطلوب قابل توجهی ایجاد نمایند (مردانی، صفاجو و تهمانی، ۱۳۹۶). با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان گفت که از جمله اهداف نظام دانشگاهی و علوم پزشکی کشور، تربیت نسلی شاداب و با نشاط می‌باشد که در کنار فراگیری علوم مختلف، از سلامتی، تحرک و پویایی لازم برخوردار باشند. دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به عنوان یکی از اصلی‌ترین پایگاه‌های تعلیم و تربیت، مورد توجه بوده و در کانون توجه برنامه‌ریزان و طراحان تعلیم و تربیت قرار دارد. بنابراین دانشگاه‌های علوم پزشکی در راستای عملیاتی نمودن اهداف خود و تمرکز بر ساخت‌های یادگیری زیستی و بدنی و همچنین اخلاقی دانشجویان و با عنایت به ضرورت تحقق عدالت آموزشی اقدام می‌نماید و این مهم با استفاده از ظرفیت عظیم دانشگاه به عنوان یکی اصلی‌ترین و تاثیرگذارترین کانون حضور حرکتی گسترده را در سطح کشور آغاز می‌نماید. در کل می‌توان اشاره کرد که اثر فعالیت بدنی از راه‌های مختلف در رفتار اخلاقی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اثر مثبت می‌گذارد.

همچنین نتایج نشان داد که ضریب میسر متغیر میزان فعالیت بدنی بر متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی به لحاظ آماری معنادار و معکوس است، یعنی هرچقدر دانشجویان از شبکه‌های اجتماعی بیشتر استفاده کنند کمتر به فعالیت بدنی خواهند پرداخت. در این زمینه پژوهش همسو و ناهمسو یافت نشد. با ورود اینترنت، شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی به زندگی انسان، علی‌رغم محاسن و مزایایی که این تکنولوژی دارد، مشکلات و نگرانی‌های فراوانی را ایجاد کرده است. لی^۵ بیان کرد که شبکه‌های اجتماعی مجازی به عنوان یکی از جدیدترین فناوری‌های ارتباطی ارائه دهنده‌گان فضای جهانی در حوزه‌های متعدد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی هستند که به کاربران برای حفظ روابط اجتماعی موجود، پیدا کردن دوستان جدید، تغییر و تکامل سایت‌ها و شریک و سهیم شدن در تجربه‌ها کمک می‌کنند و زمینه عضویت، فعالیت و مشارکت هدمند کاربران را فراهم می‌آورند. می‌توان ادعا کرد که شبکه‌های اجتماعی این روزها به یکی از بزرگ‌ترین عواملی می‌باشد که موجب کم تحرکی شده است. کمبود فعالیت بدنی می‌توانند خطرات و تهدیدات زیادی را برای دانشجویان علوم پزشکی در بر داشته باشد. از آنجا که شعار وزارت بهداشت همیشه این بوده که فعالیت بدنی و ورزشی می‌تواند آثار مفیدی در سلامت جسمانی داشته باشد (لی، ۲۰۱۹). می‌توان گفت که فعالیت بدنی منجر به سلامت جسم می‌شود و بدن سالم نیاز اساسی انسان برای بقاء است. هنگامی که فرد تندرست باشد، از مشکلات و مصائب ناشی از بیماری در امان بوده و به نوعی سلامت روحی و روانی نیز تأمین می‌شود. بنابراین دانشجویان علوم پزشکی باید این تامل را رعایت کرده و کمتر وقت خود را در شبکه‌های اجتماعی بگذرانند این کار موجب می‌شود آنها وقت بیشتری برای انجام فعالیت‌های بدنی داشته باشند.

دیگر نتایج حاکی از آن بود که ضریب میسر میزان فعالیت بدنی بر متغیر نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود به لحاظ آماری معنادار است، یعنی هرچقدر دانشجویان فعالیت بدنی بیشتری داشته باشند نگرششان در مورد تصویر بدنی خود مثبت می‌باشد. این بررسی نشان می‌دهد هر چه فعالیت بدنی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیشتر، نگرش تصویر بدنی بیشتر خواهد بود. بدین معنی که فعالیت بدنی و ورزش پیوند تنگاتنگی با رشد و تکامل افراد دارد و افراد را به مرحله آگاهی اجتماعی می‌رسانند. فعالیت بدنی و ورزش روی

۲۰۱۳). با توجه به نتایج می‌توان گفت که اگر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بتوانند از شبکه‌های اجتماعی به نحوه احسن استفاده کنند نقش مهمی در اخلاق آنها خواهد داشت. و موجب رفتارهای اخلاقی در دانشجویان می‌شود.

در آخر نتایج حاکی از آن بود که ضریب میسر متغیر نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود بر متغیر رفتارهای اخلاقی به لحاظ آماری معنادار است، یعنی هرچه نگرش دانشجویان در مورد تصویر بدنی خود بالا باشد موجب می‌شود رفتارهای اخلاقی آنها افزایش پیدا کند. تصویر ذهنی از بدن یکی از ابعاد مهم خود ظاهری و خود ارزیابی است و نه تنها درک جسمانی، عاطفی، اجتماعی و کیفیت‌های نگرشی، بلکه جنبه‌های گوناگون هویت روانشناختی، اجتماعی، جنسی خانوادگی و تطابقی فرد را در بر می‌گیرد. اگر چه تصویر ذهنی از بدن ساختار چند بعدی دارد، ولی غالباً به صورت درجه‌ای از رضایت از ظاهر فیزیکی (اندازه، شکل و ظاهر عمومی) تعریف می‌شود. تصویر ذهنی شامل عقاید و احساسات آگاهانه و غیرآگاهانه در مورد بدن است. به عبارت دیگر مفهومی متشکل از احساسات فردی در مورد اندازه بدن، جنس، عملکرد و توانایی بدن جهت رسیدن به اهداف می‌باشد (تصویر ذهنی از بدن یکی از ابعاد مهم خود ظاهری و خود ارزیابی در طی دوره نوجوانی است اگرچه تصویر ذهنی از بدن یک ساختار چند بعدی است ولی غالباً به صورت درجه‌ای از رضایت از ظاهر فیزیکی (اندازه، شکل و ظاهر عمومی) تعریف می‌شود (۹). می‌توان از نتایج اینگونه نتیجه گرفت که اگر دانشجویان فعالیت‌های منظم ورزشی داشته باشند نگرش آنها در مورد تصویر بدنی خود افزایش یافته و این امر موجب اعتماد به نفس بالای آنها می‌شود و دانشجویان رفتارهای اخلاقی مثبتی از خود بروز می‌دهند.

هم رفته در تکوین تصویر روشنی از بدن در ذهن فرد، که به تصویر بدنی معروف است، تاثیر می‌گذارد. فعالیت‌بدنی عموماً فرصت پربراری برای شکل‌گیری نگرش مثبت نسبت به تصویر بدنی فرد می‌گردد. بازخورد مثبت افراد شرکت کننده منجر به نگرش مثبت به تصویر بدنی خود باشد که فعالیت‌بدنی منجر به افزایش عزت نفس فرد شرکت کننده می‌گردد و این عامل منجر به تغییر نگرش تصویر بدنی فرد می‌باشد. در واقع تصویر بدنی نماینده تصویری است که فرد از بدن خود دارد. درک نامناسب از تصویر بدن و عدم رضایت از آن می‌تواند بر سلامت روان فرد تاثیر گذاشته و منجر به مشکلات جسمی و روحی شود (دهقانی و همکاران، ۲۰۱۳).

نتایج گویای این بود که ضریب میسر متغیر شبکه‌های اجتماعی بر متغیر رفتارهای اخلاقی به لحاظ آماری معنادار و معکوس است، یعنی هرچه نگرش دانشجویان از شبکه‌های اجتماعی بیشتر استفاده کنند موجب می‌شود رفتارهای اخلاقی آنها کاهش پیدا کند. نتایج این پژوهش تا حدودی با نتایج پژوهش گروسی و گوروسی^۶ همسو می‌باشد (گروسی و گوروسی، ۲۰۱۸). اگرچه بسیاری از ابداعات و نوآوری‌ها با انگیزه تأمین رفاه و آسایش و تحکیم ارزش‌های انسانی و در جهت نیل به کمال شکل گرفته است، اما در عین حال به دلیل برخی کج فکری‌ها و استفاده‌های نادرست از ابزارهای جدید، این اختراعات، گاه جسم و جان و اخلاق و روان انسان‌ها را مورد آسیب قرار داده و گاه فرهنگ و اعتقادات و رفتارهای اجتماعی را دگرگون کرده است (جوادی‌نیا و همکاران، ۲۰۱۷). گروسی و همکاران (۲۰۱۸) عنوان کردند که سیر تحولات اجتماعی در دنیای معاصر گویای آن است که چهره بیماری‌ها و اختلال‌های در حال دگرگونی است، به نحوی که تا سال ۲۰۲۰ منشأ برهم زننده سلامت در جهان، نه مشکلات جسمی، بلکه اختلال‌های و بیماری‌های روانی، رفتاری و اجتماعی خواهد بود. بنا بر پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه اینترنت و شبکه‌های مجازی، فرهنگ حاکم بر اینترنت، پیامدهای منفی بر سلامت روان و رفتار انسان‌ها دارد. همچنین بخشی و همکاران بیان می‌دارد که فضای مجازی تا حد زیادی منطبق بر امور در فضای واقعی هستند و بنابراین، اخلاق در فضای مجازی ارتباط نزدیکی با اخلاق در فضای واقعی دارد. البته مطالعه در مورد اخلاق نشان می‌دهد این مساله تا حد زیادی به زمینه مساله ارتباط دارد و به همین دلیل نوشتن دستورالعملی در مورد اخلاق در فضای مجازی کمی دشوار است (بخشی و همکاران،

REFERENCES

- Ahmadi, A., Malek Shahi, M. "Describing and comparing attitudes toward physical activity of students according to selected sports fields". *Sports psychology studies*. 4, Volume 3, Issue 9, Autumn 2014, pp. 54-39. (Persian).
- Amini Khu, M. *Reviewing and comparing the effectiveness of narrative therapy*. Cognitive-Behavioral Therapy on Body Image and Self-esteem of Women with Breast Cancer. Graduate Certificate in Psychology. 2008. Allameh Tabatabaei University. (Persian).
- Abdollahpour, M. *Impact of Insomnia on Health-Related Fitness Factors in Academic Active Men*. 2014. Master's Thesis. University of Tehran. (Persian).
- Bakhshi, B., Nasiri, S., Bakhtiari, A., And Taherian, M. "The role of social 62:153-9
- Braga, A. T., Dosil, J. "The influence of attitudes toward physical activity and Sports". *Motriz*. 2015. *Revista de Educação Física*, 21(4):344-351.
- Chavoshi, P. *The relationship between organizing an indoor school sporting Olympiad and the student's tendency toward physical activity from the parent's point of view*. 2017. Master's Thesis. Islamic Azad University, Sanandaj Branch. (Persian).
- Dehim, H. *The study of obstacles to the participation of high school girl students in Marivan in leisure activities*. 2011. Master's Thesis. Tabriz University- Faculty of Psychology and Educational Sciences. Department of Physical Education and Sport Sciences. (Persian).
- Dehghani M, Chehrzad M, Jafari Asl M, Soleimani R. Evaluate the relationship between body image satisfaction with the socio-cultural patterns Teenage girls in Rasht. *Journal of Hamadan Nursing and Midwifery*, 2013; Vol 20(3): pp: 26-34. (Persian).
- Networks (case study of the social network of mothers, a network for mothers and children)". *Journal of Women's Studies*, 2013. Vol. 4(2), pp. 37-59. (Persian).
- Ghafouri, F. *Determining the factors influencing the tendency towards sport and hero to determine the strategies of sport in the Islamic Republic of Iran*. 2003. Doctoral dissertation, Tarbiat Modarres University. (Persian).
- Grossi, A., Gurosi, H. "Crime Investigating the Impact of Social Networks on Ethical Security". *Police and Security Research*. 2014. No. 32. (Persian).
- Giannouli, P., Zervas, I., Armeni, E., Koundi, K., Spyropoulou, A., Alexandrou, A., Kazania, A. "Women: A population survey". *Maturitas*, 2012. 71(2):154-161.
- Javadinia, S. A., Erfanian, M., Abedini, M. R., Bijari, B. "The Effect of Using Virtual Social Networks on Academic Performance of Students of Birjand University of Medical Sciences". *Iranian Journal of Medical Education*, 2012. Vol. 12(8), pp. 598-606.. (Persian).
- Karimi, A. *Comparison of attitude and attitude of athlete and non-athlete parents of middle school boy students in Yazd with physical activity level of students*. 2012. P. 4- 2, Master's thesis. (Persian).
- Lee, S. Y. "How do people compare themselves with others on social network sites?: The case of Facebook". *Computers in Human Behavior*, 2014. Vol 32, 253-260. <http://doi.org/10.1016/j.chb.2013.12.009>.
- Laranjo, L., Arguel, A., Neves, A. L., Gallagher, A. M., Kaplan, R., Mortimer, N. Lau, A. Y. S. "The influence of social networking sites on health behavior change: a systematic review and meta-analysis". *Journal of the American Medical Informatics Association : JAMIA*, 2015, Vol 22(1), 243-56. <http://doi.org/10.1136/amiajnl-2014-002841>.
- Moeed Far, S. "Labor Ethics and Effective Factors among Government Public Servants", *Practical Public Prosecutor's Official Journal*, 2006. No. 23, p. 322. (Persian).
- Mohkamkar, F., Hallaj, M. M. "What are social networks seeking ?", *Journal of Law Enforcement Quarterly of North Khorasan*, 2015. Vol 1(2), pp. 87-108. (Persian).
- Mohammad Khani, M., Bilali, A., Mohammadi, A. "The Effect of Organizational Factors on the Level of Work Ethics Among Employees of Government Offices (Case of Khansar)". *Applied Sociology*, 2013. No. 2, p. 146. (Persian).
- Mardani, N., Safajou, Z., Tahmani, E. "The Relationship between Body Image and Mental Health of Birjand Students in the Year 1395". *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*, 2017. Pp: 479-486. (Persian).
- Mousavi, S. A., Pour Hosein, R., Zare Moghaddam, A., Mousavian Hejazi, S. A., Anonymous, A. Investigating body image in psychological views and schools". *Psychology*, 2016. Vol. 5, No. 2. (Persian).

- Qaramlaki, F. *Obstacles to Growth Professional Ethics in Organizations*. 2008. Tehran, Bashra Religious Studies Institute, Chachaph First. (Persian).
- Qolizadeh, V., Esfidani, M. R., Ahmadi, F. "Review customer responses to the immoral behavior of retailers". *Strategic management research*. 2014. Vol21(58). (Persian).
- Rostamibadi, H. *The Effect of Using Virtual Social Networks (Facebook) on Face-to-Face Communication Quality in Tehran*. 2014. Master's Degree in Communication Science, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Tehran East Branch. (Persian).
- Tamimi, H., Norouzi, A. Investigating the Factors Affecting Physical Activity in Girl Students: A Study Based on a Health Promotion Model. *Health Journal*. Year Six, 2015. No. 5. (Persian).
- 26. Williams, R., Levine, K., Kalilani, L., et al. "Menopause-Specific questionnaire assessment in US population based study shows negative impact on health-related quality of life". *Maturitas*, 2009.

